

Mechorosty v blízkosti světla ve třech přístupných jeskyních na severní Moravě

Svatava Kubešová

Botanické oddělení Moravského zemského muzea
Hviezdoslavova 29a, 627 00 BRNO
e-mail: skubesova@mzm.cz

Kde a kdy

sběr dat proběhl v Javoříčských jeskyních,
jeskyních Na Pomezí,
Zbrašovských aragonitových jeskyních

v roce 2003

studované jeskyně jsou vytvořeny v devonských
vápencích (případně krystalických vápencích)

Vybavení veřejnosti přístupných jeskyní osvětlením přináší do tohoto prostředí zdroj častého a relativně intenzivního světelného záření. To umožňuje zejména v blízkosti svítidel tvorbu zelených porostů řas, sinic, mechorostů, méně často zde rostou i cévnaté rostliny; tento fenomén bývá nazýván "lampenflora".

Cíle

- zjistit současnou skladbu mechorostů v "lampenflorě" ve třech vybraných jeskyních na severní Moravě
- srovnat současná a dřívější bryoflóry těchto jeskyní

Javoříčské jeskyně, 2003

Výsledky

- celkový počet dokladovaných mechorostů: 19 (pouze mechy)

Javoříčské jeskyně: 16

jeskyně Na Pomezí: 7

Zbrašovské aragonitové jeskyně: 2

- nejčastěji v minulosti i současnosti nalézané mechy:

Cratoneuron filicinum,

Fissidens taxifolius a

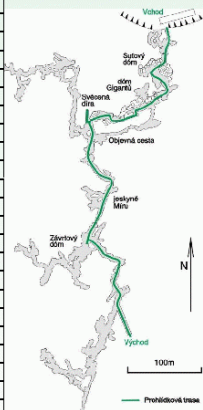
Rhynchostegium murale.

- 18 mechů nalezených v minulosti nebylo potvrzeno
- 8 mechů bylo nalezeno nově
- z celkového výčtu se 30 % mechů shoduje mezi současností a minulostí
- nejbohatší se ukázala být bryoflóra Javoříčských jeskyní

V minulosti prováděl výzkum v Javoříčských jeskyních Šeda v roce 1958 (Šeda 1962). V jeskyních Na Pomezí a ve Zbrašovských aragonitových jeskyních byl podobný výzkum zpracován Culekem v letech 1989–90 (Culek 1991). Při těchto předešlých výzkumech bylo nalezeno 29 mechorostů (podobně jako v současnosti pouze mechy; játrovky nebyly nalezeny).

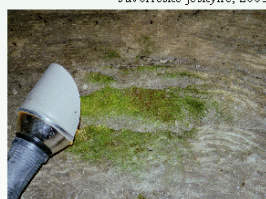
Javoříčské jeskyně

Seda (1962)		2003
2	<i>Amblystegium serpens</i>	10
3	<i>A. serpens</i> var. <i>juratzkanum</i> (Schimp.) Rau & Herv.	
1	<i>Barbula convoluta</i>	
1	<i>Barbula unguiculata</i>	
2	<i>Brachythecium rutabulum</i>	5
1	<i>Brachythecium salebrosum</i>	
18	<i>Brachythecium velutinum</i>	6
1	<i>Brachythecium</i> sp.	
	<i>recurvirostrum</i>	1
1	<i>Bryum caespiticium</i>	
6	<i>Bryum capillare</i> agg.	4
2	<i>Bryum</i> sp.	
	<i>Campylophyllum calcareum</i>	1
2	<i>Campylophyllum sommerfeltii</i>	
3	<i>Ceratodon purpureus</i>	1 cf.
	<i>Cirriphyllum</i> cf. <i>piliferum</i>	1
	<i>Cratoneuron filicinum</i>	4
1	<i>Didymodon fallax</i>	
	<i>Encalypta streptocarpa</i>	2
2	<i>Eurhynchium angustirete</i>	
3	<i>Eurhynchium hians</i>	
	<i>Fissidens</i> cf. <i>bryoides</i>	2
	<i>Fissidens</i> cf. <i>gracilifolius</i>	2
6	<i>Fissidens pusillus</i>	
	<i>Fissidens taxifolius</i>	2
1	<i>Funaria hygrometrica</i>	
1	<i>Homalothecium</i> sp.	
1	<i>Leptobryum pyriforme</i>	1
1	<i>Mnium</i> sp.	
1	<i>Pohlia wahlenbergii</i>	
1	<i>Rhynchostegium murale</i>	2
1	<i>Tortella tortuosa</i>	
1	<i>Tortula muralis</i>	2
2	<i>Tortula subulata</i>	

Jeskyně Na Pomezí

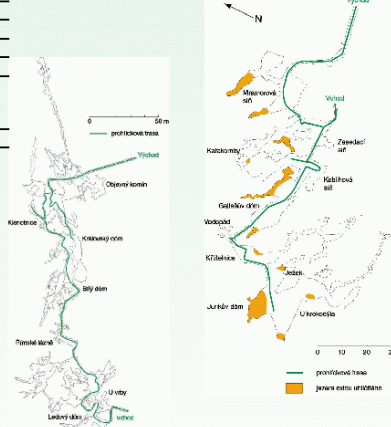
Culek (1991)		2003
	<i>Amblystegium serpens</i>	1
	<i>Amblystegium varium</i>	1
	<i>Bryum capillare</i> agg.	4
2	<i>Bryum</i> sp.	
8	<i>Cratoneuron filicinum</i>	3
	<i>Didymodon ferrugineus</i>	1
1	<i>Encalypta streptocarpa</i>	
5	<i>Eurhynchium schleicheri</i>	
11	<i>Fissidens taxifolius</i>	3
2	<i>Rhizomnium punctatum</i>	
	<i>Rhynchostegium</i> cf. <i>megapolitanum</i> (Blandow ex F. Weber & D. Mohr) Schimp.	
2		
9	<i>Rhynchostegium murale</i>	2

Javoříčské jeskyně, 2003

Zbrašovské aragonitové jeskyně

Culek (1991)		2003
	<i>Bryum capillare</i> agg.	2
1	<i>Cratoneuron filicinum</i>	
	<i>Eucladium verticillatum</i>	8
2	<i>Fissidens taxifolius</i>	
1	<i>Rhynchostegium murale</i>	

Literatura

- Culek A. (1991): Mechorosty osvětlených částí veřejně přístupných jeskyní ČSFR. – Ms., Praha, 65 pp.
Šeda Z. (1962): Mechová vegetace Javoříčských jeskyní míru na Dražanské vysočině. – Ms., Brno, 14 pp.